

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Katona-Pokorádi Márta jogtanácsos által képviselt (felperes neve) felperesnek a dr. Karas Mónika ügyvéd által képviselt (alperes neve) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2008. július 8-án kelt, 19.P.22.547/2007/7. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.500 (Tizenkettőezer-ötszáz) forint fellebbezési költséget valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 30.000 (Harmincezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... -i számában a vélemény rovatban jelent meg ... cikke „...” címmel és „...” alcímen.

A felperes kereseti kérelmében előadta, hogy a cikk rá nézve súlyosan sértő, valótlan tényállításokat tartalmaz, illetve a való tényeket hamis színben tüntette fel.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, arra hivatkozással, hogy a perbeli írás élesen megfogalmazott véleményt tartalmaz, amit valós tények támasztottak alá.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes által kiadott ... c. lap ...-i számában megjelent „...” című cikkben az alperes azzal, hogy

- olyan hamis látszatot keltett, hogy az ... az országos rádió és televízió koncessziók odaítélését, illetve a ... és az ... koncessziója

meghosszabbításánál úgy döntött volna, hogy a döntések kapcsán köztörvényes bűncselekmények gyanúja merült volna fel, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy elégtétel adásaként az általa kiadott ... c. lapban az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül, saját költségén közölje az ítélet rendelkező részét és a megállapított jogsértésért fejezze ki sajnálkozását.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 Ft tőkét.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 Ft perköltséget.

Kötelezte az alperest a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 300.000 Ft illetékből 40.000 Ft Magyar Államnak történő megfizetésére. Megállapította, hogy a további 260.000 Ft illetéket a felperes illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Ítéletének indokolásában hivatkozott az Alkotmány, valamint az 1986. évi II. törvény perbeli jogvitában irányadó rendelkezéseire, továbbá ismertette a Ptk. 75. § (1) és (2) bekezdését, a Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdését és a személyiségi jogi perekben is alkalmazandó legfelsőbb bírósági PK 12. és 14. számú állásfoglalást, valamint az Alkotmánybíróság 30/1992.(V. 26.) számú és a 36/1994.(VI. 24.) számú határozatát és annak indokolását.

Rögzítette, hogy a cikk azon része, miszerint a médiatörvény az ...-vel és a kuratóriumokkal olyan feudális viszonyokat állandósított, amelyekhez képest még a Horthy rendszer is messze liberálisabb volt, s amely a felperesi igény alapján olyan hamis látszatot keltett, mintha az irányítók és az irányítottak között hűbérúri-vazallusi viszony állna fenn, nem tekinthető alaposnak.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes élesen megfogalmazott kritikáját ismertette a perbeli írásban, s mivel a politikai és a közéleti kérdésekben a szélsőséges vélemények is védelmet élveznek, valamint a helytelen és ostoba vélekedések is védettek, ezért az elsőfokú bíróság erre hivatkozással a kereseti kérelmet elutasította.

A felperes által kifogásolt azon közlés tekintetében, hogy a testület tagjai „hasukra ütve” alkalmazták a pályázati pontrendszert és a koncesszió odaítélése „gennyese” módon történt.

Az elsőfokú bíróság azt fejtette ki, hogy az alperes nem lépte át e körben a véleménynyilvánítás tágabban értelmezett kereteit, figyelemmel arra is, hogy a Legfelsőbb Bíróság érdemben meg nem cáfolt megállapításai szerint valóban történtek problémák, hiányosságok a pontozás és a minősítés során.

Sérelmezte a felperes azt is, hogy a cikk szerint nem lehet azt eldönteni, hogy az ...-ben a köztörvényes vagy a politikai korrupcióra való hajlam az erősebb, illetve, hogy

nyílt politikai befolyásnak engedett, továbbá, hogy a testület tagjainak többségét „megvették kilóra”.

A politikai befolyásolás érvényesülése, a politikai korrupció emlegetése az elsőfokú bíróság álláspontja szerint véleményt, értékítéletet tartalmaz, amely tekintetében a bíróság nem foglalhat állást. Ugyanakkor a köztörvényes bűncselekmények lehetőségére történő utalás sértő tartalmú, amire nézve az alperes semmilyen érdemi bizonyítékot nem terjesztett elő, ezért a jogsértést a Ptk. 84. § (1) bekezdése alapján ebben a körben megállapította.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének c) pontja szerint objektív jogkövetkezményként alkalmazott elégtétel adásról úgy rendelkezett, hogy a perbeli cikkel azonos helyen és betűszedéssel az alperes saját költségén tegye közzé az ítélet rendelkező részét és fejezze ki sajnálkozását.

A nem vagyoni kártérítés körében hivatkozott a Ptk. 355. § (4) bekezdésére, valamint a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontjában foglaltakra és az Alkotmánybíróság 34/1992.(VI. 1.) számú határozatára és annak indoklására.

Kifejtette, tényleges jogkövetkezmények igazolására nem került sor, ezért csak azt vizsgálhatta, hogy a közöltek alkalmasak-e objektív módon arra, hogy a felperes hátrányos megítélését eredményezzék. Figyelembe vette a kereset összecszerűségének leszállítását, azt, hogy a jogalap vonatkozásában a felperes csak részlegesen lett pernyertes és ennek alapján a nem vagyoni kártérítés mértékét 500.000 Ft-ban állapította meg, figyelemmel arra, hogy az ... jelenlegi és volt tagjait sorozatos jogsértéssel, köztörvényes bűncselekménnyel gyanúsította meg az alperes.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását.

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság döntése téves, mert hamis látszat akkor keletkezik, ha a valós tényeket nem megfelelő, félreérthető, félreértelmezhető összefüggésben tárják az olvasók elé. Azonban a bíróság érdemi bizonyítás hiánya miatt állapította meg a jogsértést és a felperesi keresetnek megfelelően a közlést tényállításként kezelte. Ez azonban nem helytálló, mert a feltételezés nem minősíthető tényállításnak.

A felperes által kifogásolt írás stílusában és a lapban történt elhelyezésében is véleményalkotásnak minősül, s mivel a felperes közszereplő, ezért a kritikát fokozott türelemmel kell viselnie.

Jogalap hiányában a kártérítés megállapítása is megalapozatlan, tekintettel arra is, hogy e körben a felperesi bizonyítás elmaradt, nem igazolta, hogy a jogsértéssel összefüggésben kára keletkezett, ilyen kárra még csak nem is hivatkozott. Ennek ellenére mégis marasztalta az elsőfokú bíróság az alperest a nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Megítélése szerint a köztörvényes bűncselekmény elkövetésének lehetőségére való utalás burkolt, sértő tartalmú olyan gyanúsítás, ami minden alapot nélkülöz. Azzal pedig, hogy a felperes feltételezésre hivatkozik tulajdonképpen elismeri a bűncselekmény elkövetése vonatkozásában az arra való utalást, így az nem minősülhet véleménynyilvánításnak. Ezen túl még a közszereplő sem köteles túrni a bűncselekménnyel történő gyanúsítást.

A nem vagyoni kártérítés körében előadta, mivel a következmények konkrét igazolására nem került sor, ezért az objektív hátrányok bekövetkeztét figyelembe véve állapította meg az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét.

A perköltségre vonatkozó rendelkezést elírásra hivatkozással kérte megváltoztatni.

Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a helytállóan megállapított tényállásból helyes jogi következtetést vont le, amelyre alapított döntésével a Fővárosi Ítéltábla - a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között - teljes mértékben egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése, és a 254. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta, annak helyes indokaira is tekintettel.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakra alapította határozatát.

A Ptk. 78. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A jóhírnévhez fűződő jogsértés akkor valósul meg, ha valaki valamely természetes vagy jogi személyt érintően olyan közlést tesz, amely objektíve valótlan tényállítást fejez ki, amely egyben sértő is, és alkalmas az érintett értékelésének hátrányos befolyásolására.

Alapvetően tehát a tényállítás alkalmas a hírnévrontásra. Az Alkotmány által is védett értékítélet, vélemény, bírálat csak akkor eredményezheti a jóhírnév sérelmét, ha közvetlenül vagy közvetve tényállítást fejez ki, valótlan tényállításokon alapszik, illetve ha megtévesztő jellegű, téves következtetés levonására ad alapot.

Az alperes a „...” című cikkében választásra hívta fel az olvasókat, arra, hogy döntsék el, hogy a médiatestület „nyílt politikai befolyásnak engedett-e vagy pedig a testület tagjainak többségét megvették kilóra.” Ez a kérdésfeltevés olyan burkolt tényállításként értékelhető, amellyel az alperes korrupcióra utalt, arra, hogy a felperesi testület anyagilag befolyásolható, nem a jogszabályi rendelkezések, hanem más érdek szerint tevékenykedik.

Ugyanakkor a cikkben említett két televíziós társaság szerződése tekintetében jogszabálysértés nem került megállapításra, és az alperes sem tudott bizonyítékot szolgáltatni arra nézve, hogy az ...-nél szabálytalanság, illetve bűncselekmény gyanúja merült volna fel.

... írásában egyértelműen köztörvényes bűncselekmény elkövetésére utalt a koncessziók odaitélése, illetve meghosszabbítása vonatkozásában úgy, hogy azt érdemi adat, bizonyíték nem támasztotta alá.

E körben nem fogadható el az alperes véleményalkotásra, publicisztikára való hivatkozása, mert a büntetőjogi felelősségre, a megalapozatlan gyanúra, a vesztegetésre vonatkozó burkolt közlés túllépi a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos kereteit és alkalmas olyan hamis látszat keltésére, mintha a felperesi testület esetén, döntései tekintetében köztörvényes bűncselekmény gyanúja állna fenn.

A másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegszerűsége körében is egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával. A kifejtetteken túl kiemeli a Fővárosi Ítéltábla azt, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a nem vagyoni kártérítés megítélésére nem csak akkor van lehetőség, ha a sérelmet szenvedett személy tételesen igazolja nem vagyoni kárát, mert a bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül valónak fogadja el az olyan hátrány bekövetkeztét is, amely köztudomású ténynek tekinthető.

A felperesi testület esetében minden külön bizonyítás nélkül elfogadható és köztudomásúnak tekinthető, az hogy a megvesztegetéssel, nem szabályszerűen lefolytatott koncessziós eljárással, bűncselekmény elkövetésével való összefüggésbe hozatal - az amúgy is a közérdeklődés középpontjában álló jogi személy esetén - a megítélését hátrányosan befolyásolja.

Mindezen körülményeket a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján mérlegelve a Fővárosi Ítéltábla nem látott indokot a nem vagyoni kártérítés - elsőfokú bíróság által megállapított - összegének leszállítására.

A fentiek kiemelése mellett a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban felmerült költségekről a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendeletet 3. § (5) bekezdése, és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2009. február 10.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k.
bíró